

VENDIM
Nr.5, datë 30.3.2005

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë të përbërë nga:

Thimjo Kondi	Kryetar
Zamir Poda	Anëtar
Kristaq Ngjela	Anëtar
Spiro Spiro	Anëtar
Perikli Zaharia	Anëtar
Agron Lamaj	Anëtar
Artan Hoxha	Anëtar
Ylvi Myrtja	Anëtar
Valentina Kondili	Anëtare
Vladimir Metani	Anëtar
Vladimir Bineri	Anëtar
Evgjeni Sinoimeri	Anëtare
Irma Bala	Anëtare
Besnik Imeraj	Anëtar
Ardian Dvorani	Anëtar

në seancën gjyqësore të datës 24.3.2005 dhe 30.3.2005 morën në shqyrtim çështjen civile me palë:

PADITËS TË KUNDËRPADITUR: GJERGJI SKËNDERI, THEODHORA SKËNDERAJ, FOTINI TEREZI, RUSHIT MERO, përfaqësuar nga av. Ali Zanko

I PADITUR KUNDËRPADITËS: KISHA KATOLIKE “ZEMRA E KRISHTIT”, përfaqësuar nga av. V. Konomi dhe av. Dh. Muslia

I PADITUR: KKK PRONAVE PRANË BASHKISË TIRANË, në mungesë.

OBJEKTI I PADISË: Anulim pjesërisht i vendimit të KKK Pronave nr.609, datë 11.6.1996.

OBJEKTI I KUNDËRPADISË: Lirim e dorëzim sendi.

Baza ligjore: Neni 296 i Kodit Civil.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr.1793, datë 24.4.1997, ka vendosur:

- *Pranimin e padisë dhe rrëzimin e kundërpadisë.*

Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.1740, datë 15.8.1997, ka vendosur:

- *Lënie në fuqi të vendimit.*

Gjykata e Lartë, me vendimin nr.446, datë 14.1.1998, ka vendosur:

- *Prishjen e vendimit të gjykatës së shkallës së parë dhe kthimin për rigjykim në Gjykatën e Apelit Tiranë.*

Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.22, datë 16.1.2001 ka vendosur:

- *Rrëzimin e padisë dhe pranimin e kundërpadisë.*

Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.470, datë 25.4.2002, ka vendosur:

- *Prishjen e vendimit dhe kthimin e çështjes për rigjykim në gjykatën e apelit.*

Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.01, datë 20.1.2003, ka vendosur:

- *Pranimin e kërkesëpadisë duke anuluar pikën 1/a të vendimit nr.609, datë 11.6.1996 të KKK Pronave Bashkia Tiranë, për godinën dykatëshe në rrugën e Kavajës.*

- *Rrëzimin e kërkesëpadisë.*

Kundër vendimit të gjykatës së apelit ka ushtruar rekurs pala e paditur Kisha Katolike “Zemra e Krishtit”, e cila kërkon prishjen e vendimit duke parashtruar këto shkaqe:

- *Gjykata e apelit ka dhënë një vendim të njëanshëm, në kundërshtim me ligjin dhe provat e administruara.*

- *Prona objekt gjykimi i është blerë në vitin 1937 shtetasit Hajredin Hoxha nga Shoqëria*

“SAVIEI” dhe që nga ky vit deri në konfiskimin e pronës në vitin 1947 ka qenë në pronësi dhe në përdorim ekskluziv të Kishës Katolike “Zemra e Krishtit”, Urdhri i Jezuitëve. Kjo për faktin se kjo pronë është blerë nga Shoqëria “SAVIEI” për ushtrimin e aktivitetit të subjekteve të Kishës Katolike. Këtë e tregon dhe praktika e ndjekur për periudhën 1937 deri në konfiskimin e tyre në vitin 1947. Të gjitha pronat që kanë qenë në pronësi të Kishës Katolike janë blerë nga kjo shoqëri ose nga Santa Luigji si person fizik, kryetar i Etërve Jezuit. Nga kjo shoqëri është blerë dhe trualli 730 m², në të cilin është ndërtuar objekti i Kishës Katolike në rrugën e Kavajës.

- Duke qenë se shtetëzimi është bërë në emër të Urdhrit të Jezuit dhe, bazuar në ligjin 7698, datë 15.4.1993, KKKP e ka kthyer këtë pronë, duhet të pranohet rekursi duke prishur vendimin e Gjykatës së Apelit dhe përfundimisht të rrëzohet padia e të pranohet kundërpadia.

Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin datë 30.9.2004, ka vendosur kalimin e çështjes për gjykim në Kolegjet e Bashkuara për arsyet e parashtuara më poshtë:

Rezulton se në kohën e gjykimit të çështjes në Gjykatën e Lartë ka hyrë në fuqi ligji i ri nr.9235, datë 29.7.2004 “Për kthimin dhe kompensimin e pronave ish-pronarëve” dhe një sërë aktesh nënligjore të dala për zbatim të tij.

Në ligjin nr.7698, datë 15.4.1993, parashikohej në mënyrë të shprehur se “Nuk trajtohen në këtë ligj pronat e ish-mbretit dhe shoqërive të huaja ose të përbashkëta” (neni 23). Ndërsa ligji i ri nr.9235, datë 29.7.2004, në nenin 4 (Përjashtimet nga ky ligj) dhe në nenin 7 (Pronat që nuk kthehen) nuk e parashikon më një përjashtim të tillë.

Në këto rrethana, lidhur me çështjen në shqyrtim shtrohet pyetja: A përfshihen në rregullimet e ligjit të ri edhe kthimi apo kompensimi i pronave të shoqërive të huaja apo të përbashkëta?

Gjykata e apelit e ka pranuar padinë e paditësve, qiramarrës të banesës që i është kthyer palës së paditur, Kisha Katolike “Zemra e Krishtit”, dhe ka anuluar vendimin e Komisionit të Pronave me arsyetimin që, megjithëse kjo banesë është shtetëzuar në emër të Kishës, pronësia e saj i takon shoqërisë tregtare “SAVIEI”, e cila ishte shoqëri italiane (e huaj) dhe që kishte personalitet juridik të veçantë nga personaliteti juridik i Kishës Katolike.

Gjykatat e faktit i kanë legjitimuar proceduralisht paditësit për të kërkuar anulimin e vendimit të Komisionit të Pronave me arsyetimin që ata kishin një interes të ligjshëm për ngritjen e padisë, pasi përfitojnë nga ligji i privatizimit të banesave shtetërore prej qiramarrësve të tyre.

Shtrohet pyetja: Në rrethanat e reja të shfuqizimit të ligjit nr.7698, datë 15.4.1993 dhe të mospërfshirjes në ligjin e ri të ndalimit të parashikuar në nenin 23 të këtij ligji për pronat e shoqërive të huaja, a vazhdojnë të konsiderohen të legjitimuar paditësit në kërkimin e tyre për anulimin e vendimit përkatës të Komisionit të Pronave?

Ka rezultuar gjatë gjykimit në apel se në vitet 1959-1960 shoqëria “SAVIEI” nëpërmjet një kontrate dhurimi i ka dhuruar në tërësi të gjitha pronat e saj Kishës Katolike. Këtë dhurim gjykata e apelit e ka konsideruar të pavlefshëm, duke arsyetuar se pronësia e banesës i kishte kaluar shtetit me anë shtetëzimi që në vitin 1947. Nisur nga sa më lart shtrohet pyetja: A është ky arsyetim në pajtim me qëndrimin e Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë në vendimin unifikues nr.24, datë 13.3.2002?

Sipas tij, vendimet e komisioneve të pronave nuk janë mënyra të reja të fitimit të pronësise, por korrigjim i padrejtësisë së bërë dhe, për këtë qëllim, shfuqizojnë *ipso lege* të gjitha aktet e mëparshme ligjore, me të cilat u ishte marrë prona pronarëve padrejtësisht. Ato nuk krijojnë një situatë të re (nuk kanë efekt konstituitiv), por ristabilizojnë ligjshmërinë dhe drejtësinë.....

Nëpërmjet këtyre akteve normative (ligjet e reja) u njihet e drejta e pronësisë ish-pronarëve ose trashëgimtarëve të tyre dhe u përcaktuan modalitetet për gëzimin efektiv të saj...

KOLEGJET E BASHKUARA TË GJYKATËS SË LARTË,

pasi dëgjuan relatimin e gjyqtarëve Evgjeni Sinoimeri e Vladimir Bineri; përfaqësuesit e palës së paditur kundërpaditëse, që kërkuar prishjen e vendimit të Gjykatës së Apelit, rrëzimin e padisë dhe pranimin e kundërpadisë;

përfaqësuesin e palës paditëse të kundërpaditur, që kërkoi lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Apelit, e pasi e biseduan çështjen në tërësi,

VËREJNË:

Vendimi civil nr.1, datë 20.1.2003 i Gjykatës së Apelit Tiranë përsa i përket padisë nuk është i bazuar në ligj, prandaj duhet të ndryshohet duke vendosur përfundimisht rrëzimin e padisë. Përsa i përket kundërpadisë, vendimi duhet të lihet në fuqi.

Gjatë gjykimit nga gjykatat e faktit rezultojnë rrethanat e çështjes si më poshtë:

Komisioni i Kthimit e i Kompensimit të Pronave pranë Bashkisë Tiranë, me vendimin nr.609, datë 11.6.1996 i ka kthyer palës së paditur-kundërpaditëse, Kishës Katolike “Zemra e Krishtit”, ndër të tjera, një ndërtesë të ndodhur në qytetin e Tiranës, me përbërje dhe kufij të përcaktuar. Këtë banesë e përdorin paditësit në bazë të një kontrate qiramarrjeje me shtetin.

Paditësit e kundërpaditur, duke pretenduar se banesa duhet të ruajë regjimin juridik të pronës shtetërore dhe se ata kanë të drejtën e privatizimit të saj sipas dispozitave mbi privatizimin e banesave shtetërore, kanë kërkuar anulimin për këtë pjesë të vendimit të Komisionit të Pronave. Ata kanë pretenduar se banesa në kohën e shtetëzimit nuk ka qenë në pronësi të Kishës (Urdhrit të Jezuitëve), por në pronësi të shoqërisë së huaj tregtare “SAVIEI”, prandaj padrejtësisht i është kthyer Kishës Katolike.

Nga ana tjetër Kisha Katolike “Zemra e Krishtit”, me cilësinë e pronares, nëpërmjet kundërpadisë, ka kërkuar detyrimin e paditësve t’i lirojnë e dorëzojnë banesën përkatëse.

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë konkludojnë se vendimi nr.609, datë 11.6.1996 i Komisionit të Pronave pranë Bashkisë Tiranë është rrjedhojë e interpretimit dhe i zbatimit të drejtë të dispozitave të ligjit nr.7698, datë 15.4.1993 “Për kthimin dhe kompensimin e pronave ish-pronarëve”.

Prona objekt gjykimi është blerë në vitin 1937 në emër të shoqërisë italiane “SAVIEI” prej shitësit Hajredin Hoxha. Prej kësaj shoqërie është blerë e hipotekuar edhe trualli prej 730 m² ku është ndërtuar ndërtesa e Kishës Katolike “Zemra e Krishtit” dhe që kufizohet me pronën objekt gjykimi. Deri në vitin 1947, kur është shtetëzuar, kjo pronë ka qenë në posedim e gëzim të Urdhrit të Etërve Jezuitë dhe shtetëzimi është bërë në emër të tij.

Rezulton gjithashtu se jo vetëm këto prona, por të gjitha pronat e Kishës Katolike në Shqipëri janë blerë e regjistruar në emër të kësaj shoqërie ose të Santa Luigji si person fizik, i cili ishte Kryetar i Urdhërit të Etërve Jezuitë. Kjo ka qenë një praktikë e njohur për pronat e Kishës Katolike në Itali e kudo në botë. Kjo praktikë është krijuar për shkak se deri në lidhjen e konkordatit midis shtetit italian dhe Selisë së Shenjtë në vitin 1931 të gjitha entet fetare nuk gëzonin personalitet juridik, prandaj të gjitha pronat e Kishës figuronin të regjistruara në emër të personave fizikë ose të shoqërive tregtare të themeluara prej klerikëve e besimtarëve. E tillë ishte edhe shoqëria “SAVIEI” e themeluar me 1.7.1922. Ajo është krijuar për të administruar pasuritë e luajtshme e të paluajtshme të Urdhrit të Etërve Jezuitë.

Pas lidhjes së marrëveshjes ndërmjet shtetit italian e Selisë së Shenjtë fitoi personalitet juridik edhe enti fetar Provinca e Venete e Shoqërisë së Jezusit, për të cilën u deklarua e u zyrtarizua kalimi në pronësi edhe i të gjitha pronave të luajtshme e paluajtshme që ishin të regjistruara më parë në emër të shoqërisë “SAVIEI”. Pasi u kryen *de jure* të gjitha transferimet e pronësisë me akte dhurimi, shoqëria “SAVIEI” e mbaroi misionin e saj, prandaj të gjithë aksionerët vendosën vënien në likuidim dhe shkrirjen e menjëhershme të shoqërisë në vitin 1959. Po në këtë vit u deklarua kalimi prej shoqërisë “SAVIEI” te Provinca Venete e Shoqërisë së Jezusit edhe e pasurive të paluajtshme që ndodheshin në Shqipëri, në qytetin e Tiranës dhe të Shkodrës.

Edhe pse një akt i tillë dhurimi i bërë në Itali nuk konsiderohej me vlerë juridike sipas rendit juridik të vendosur në Shqipëri në atë kohë, në veçanti për pronat objekt konflikti të shpronësuar që në vitin 1947, sidoqoftë, ai ka vlerën e provës për të provuar se pronat e regjistruara në emër të shoqërisë “SAVIEI”, ishin jo vetëm në administrimin e Kishës Katolike, por kësaj të fundit i takonte *de facto* edhe e drejta e pronësisë së tyre, gjë që u realizua edhe *de jure*, pa krijuar asnjë konflikt apo keqkuptim, pas likuidimit të shoqërisë “SAVIEI”. Këto rrethana i njihnin mirë si autoritetet e shtetit shqiptar në vitin 1947, kur vendosen shtetëzimin kundër Kishës Katolike, edhe pse pronat ishin të regjistruara në emër të shoqërisë “SAVIEI”, ashtu edhe komisionet e kthimit të pronave të krijuara pas hyrjes në fuqi të ligjit nr.7698, datë 15.4.1993, të cilët vendosën që këto prona t’i ktheheshin po Kishës Katolike.

Nisur nga sa më lart, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë arrijnë në përfundimin se ***në rastet kur regjimi komunist ka shtetëzuar prona kundër Kishës Katolike, pavarësisht se ato kanë qenë të regjistruara në emër të personave fizikë apo personave juridikë (shoqëri tregtare) të krijuara***

para hyrjes në fuqi të marrëveshjes ndërmjet shtetit italian dhe selisë së Shenjtë, këto prona i kthehen apo kompensohen Kishës Katolike.

Këto disponime në favor të Kishës Katolike mund të kundërshtohen vetëm nga trashëgimtarët e personave fizikë apo suksesorët e personave juridikë (shoqërive tregtare), në emrin e të cilëve kanë qenë të regjistruara pronat.

Nga ana tjetër, çdo person që pretendon se ka një interes të ligjshëm, përfshirë këtu edhe qiramarrësit e ndërtesave të përshtatura për banim pas shtetëzimit të tyre, nuk mund të privohet nga e drejta për të kundërshtuar vendimet e komisioneve të pronave, d.m.th. legjitimohet në një kërkim të tillë, veçse kundërshtimi mund të bëhet vetëm për shkaqe të ndryshme nga ato që kanë të bëjnë me marrëdhëniet faktike e juridike të rregulluara nga konkordati midis shtetit italian dhe Selisë së Shenjtë.

Si përfundim, padia e paditësve nuk rrëzohet thjesht për mungesë legjitimitimi procedural. Paditësit legjitimohen për ngritjen e padisë si në regjimin juridik të ligjit nr.7698, datë 15.4.1993, ashtu edhe pas hyrjes në fuqi të ligjit të ri nr.9235, datë 29.7.2004 “Për kthimin dhe kompensimin e pronës”. Ligji i ri nuk e parashikon ndalimin për kthimin apo kompensimin e pronave të shoqërive të huaja, por, gjithsesi, çështja është zgjidhur sipas ligjit të mëparshëm dhe prona i është kthyer një subjekti për të cilin nuk ka pasur e nuk ka ndalim ligjor.

Gjithashtu, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë vërejnë se çështja në shqyrtim është disi e ndryshme nga çështja e zgjidhur me vendimin unifikues nr.24, datë 13.3.2002.

Gjithsesi, arsyetimi i bërë në këtë vendim qëndron për të gjitha rastet e kthimit e kompensimit të pronave ish-pronarëve. Megjithatë, dhurimet e bëra nga shoqëria “SAVIEI” në favor të Kishës Katolike, që çuan përfundimisht në likuidimin e shoqërisë, nuk kanë vlerën e akteve juridike për kalimin e pronësisë, por ato, siç kemi arsyetuar më lart, në harmoni me provat e tjera, provojnë pronësinë e Urdhrit të Etërve Jezuitë mbi objektin në fjalë.

Komisioni i Pronave me vendimin e tij ka vendosur gjendjen e marrëdhënieve juridike të pronësisë para momentit të shtetëzimit, duke ristabilizuar ligjshmërinë dhe drejtësinë.

Përsa i përket kundërpadisë, vendimi i apelit duhet të lihet në fuqi. Posedimi i paditësve nuk është i kundërligjshëm, sepse ai bazohet në një kontratë qiraje. Lirimi dhe dorëzimi i ndërtesës do të bëhet i mundur nëpërmjet ekzekutimit të vendimit të Komisionit të Pronave sipas modaliteteve të përcaktuara nga shteti për këtë qëllim.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, në bazë të nenit 485, pika a dhe d të Kodit të Procedurës Civile dhe të nenit 17 të ligjit nr.8588, datë 15.3.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës së Lartë të Republikës së Shqipërisë”,

VENDOSËN:

- Ndryshimin e vendimit civil nr.1, datë 20.1.2003 të Gjykatës së Apelit Tiranë, lidhur me padinë, rrëzimin e padisë së paditësve të kundërpaditur Gjergji Skënderi, Theodhora Skënderaj, Fotini Terezi e Rushit Mero, kundër të paditurës kundërpaditëse Kisha Katolike “Zemra e Krishtit”, me objekt anulimin e vendimit nr.609, datë 11.6.1996 të KKK Pronave Tiranë.

- Lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Apelit lidhur me kundërpadinë.

- Ky vendim për njësimin e praktikës gjyqësore të dërgohet për botim në Fletoren Zyrtare.

MENDIMI I PAKICËS

Për çështjen civile me palë Gjergj Skënderi etj. dhe Kisha Katolike, kemi mendimin se vendimi i marrë nga shumica për ndryshimin e vendimit nr.1, datë 20.1.2003 të Gjykatës së Apelit Tiranë, duke rrëzuar padinë e paditësve me objekt anulimin e vendimit të KKK Pronave në favor të Kishës Katolike nuk është i drejtë e i bazuar në ligj.

Është pranuar në të gjitha gjykimet e zhvilluara për këtë çështje në të gjitha shkallët e gjyimit se me vendimin e KKK Pronave objekt kundërshtimi, të paditurës - Kishës Katolike-i është njohur dhe kthyer pronësia mbi një shtëpi me përbërje dhe kufij të treguar në vendim, e ndodhur në qytetin e Tiranës, ngjitur me Kishën Katolike. Kjo shtëpi është blerë në vitin 1937 nga shoqëria e huaj

“SAVIEI”, ndërsa në vitin 1947 me vendim të Komitetit Ekzekutiv të Prefekturës së Tiranës i është konfiskuar Institutit të Murgeshave të Urdhrit Jezuit. Padiësit të cilët janë qiramarrës me shtetin në banesën objekt konflikti e kanë kundërshtuar vendimin e komisionit që i ka kthyer këtë pronë Kishës, duke pretenduar se prona asnjëherë nuk ka qenë e Kishës, por e shoqërisë “SAVIEI”. Nga ana tjetër Kisha ka pretenduar se shoqëria e mësipërme e ka blerë pronën për llogari të saj (të Kishës), meqenëse kësaj të fundit nuk i lejohej të blinte vetë prona.

Shkaku për të cilin çështja është prishur disa herë nga Gjykata e Lartë dhe detyra kryesore e vendosur para gjykatës së apelit ka qenë të vërtetohej lidhja midis Kishës Katolike dhe kësaj shoqërie të huaj, si dhe mënyra e fitimit të pronës prej Kishës (fakt ky i pretenduar nga Kisha). Së fundi Gjykata e Lartë, në kuptim të nenit 12 të Kodit të Procedurës Civile lidhur me barrën e provës, ka orientuar gjykatën të kërkojë prej palës së paditur (Kishës), e cila kishte detyrimin ligjor, të vërtetonte pretendimet e saj.

Nga pala e paditur janë sjellë si prova të reja në gjykim akti i themelimit dhe statuti i shoqërisë “SAVIEI”. Në asnjërin prej këtyre akteve Gjykata e Apelit, që ka gjykuar çështjen në rigjykim, nuk ka gjetur elemente që vërtetojnë pretendimet e Kishës qoftë lidhur me përbërjen e saj nga ortakë priftërinjë, apo me qëllimin e krijimit të saj për blerjen e pronave në emër të Kishës. Ndaj kjo gjykatë ka pranuar padinë, ka anuluar vendimin e KK Pronave, duke e konsideruar këtë banesë pronë të shoqërisë së huaj dhe jo të Kishës Katolike, dhe që padrejtësisht i është kthyer kësaj të fundit.

Shumica në vendimin e saj arsyeton se jo vetëm kjo pronë, por të gjitha pronat e Kishës Katolike në Shqipëri janë blerë në emër të kësaj shoqërie ose të Santa Luigjit si person fizik, i cili ishte Kryetar i Urdhrit të Etërve Jezuitë. Këtë praktikë e justifikon mungesa e personalitetit juridik të enteve fetare deri në lidhjen e konkordatit ndërmjet shtetit italian dhe Selisë së Shenjtë në vitin 1931. Me konkordinatën u njoh personaliteti juridik i Kishës Katolike dhe, sipas shumicës, u zyrtarizua kalimi në pronësi edhe i të gjitha pronave të luajtshme e të paluajtshme që ishin të regjistruara më parë në emër të shoqërisë “SAVIEI” (e krijuar posaçërisht për këtë qëllim).

Kemi mendimin që marrëveshja e cituar nga shumica parashikon në mënyrë të përgjithshme njohjen që i bën shteti italian personalitetit juridik të Selisë së Shenjtë, por ajo çka shumica pranon në vendimin e saj lidhur me çështjen konkrete nuk ka rezultuar në gjykim me provat e administruara nga gjykata.

Në nenin 2 të statutit parashikohet se shoqëria “SAVIEI” *“ka si objekt blerjen, shitjen dhe mbarështimin e të mirave të patundshme, si drejtpërdrejt, si me anë të të tretëve, dhe negociimet e tujtjeve industrialë dhe të ngjashme. Shoqëria mund të marrë pjesë në veprime tregtare me ente të tjera me qëllime të përafërta”*.

Edhe nga akti i themelimit që ndodhet në dosje nuk rezulton që ortakët e kësaj shoqërie të krijuar që në vitin 1922, të kenë qenë priftërinj. Për nga mënyra e krijimit ortakët dhe kapitali i shoqërisë, si dhe nga aktiviteti që ajo do të zhvillonte, shoqëria e mësipërme kishte të gjitha tiparet e një shoqërie tregtare.

Edhe sikur të pranojmë faktin që deri në lidhjen e marrëveshjes së vitit 1931 pronat bliheshin nga shoqëri të tjera që vepronin për llogari të Kishës, mbas këtij viti, kur personaliteti juridik i saj u njoh, nuk justifikohet vazhdimi i blerjes së pronave për Kishën po nga këto shoqëri. Thëksojmë se prona objekt gjykimi është blerë në vitin 1937.

Padrejtësisht shumica arsyeton si një argument në favor të qëndrimit që ajo mban (pra se prona është e Kishës) faktin që shtëpia i është shtetëzuar Institutit të Murgeshave të Urdhrit Jezuit. Gjejmë të drejtë në këtë pikë vendimin e Gjykatës së Apelit, i cili arsyeton se fakti që Kisha mund ta këtë përdorur për nevojat e saj këtë pronë, nuk mund të justifikojë pronësinë e saj. Është pranuar nga praktika e gjykimit të çështjeve të kësaj natyre se, në kohën e konfiskimit të kësaj prone shteti nuk i ka kushtuar kujdes pasqyrimin në dokumentacion të pronarit të vërtetë të pronës që merrej prej tij. Siç ka rezultuar shpesh, konfiskimi apo shtetëzimi është bërë në favor të personave që janë gjetur në banesë në kohën e marrjes së saj nga shteti.

Arsyetohet në vendimin e shumicës edhe lidhur me një akt dhurimi të bërë në vitin 1959-1960 nga shoqëria “SAVIEI” (e cila në këtë kohë ka pushuar aktivitetin e saj dhe është likuiduar) në favor të Provincës Venecia della Campagna di Gesu. Shumica edhe pse pranon se një akt i tillë nuk konsiderohej me vlerë juridike sipas rendit juridik të vendosur në Shqipëri në atë kohë, përsëri argumenton se ai ka vlerën e provës për të provuar se pronat e regjistruara në emër të shoqërisë “SAVIEI” ishin jo vetëm në administrim të Kishës Katolike, por asaj i takonte *de facto* dhe e drejta e

pronësisë së tyre-gjë që u realizua dhe *de jure*. Mendojmë se i drejtë në këtë pikë është arsyetimi i Gjykatës së Apelit. Në vitet 59-60 prona e mësipërme nuk ka qenë në pronësi të shoqërisë “SAVIEI”, por të shtetit shqiptar që e kishte konfiskuar që në vitin 1947 dhe për rrjedhojë kjo shoqëri nuk mund të dispononte në favor të një personi tjetër lidhur me një të drejtë që nuk e kishte as vetë. Veprime të tilla, të cilat nuk sjellin asnjë pasojë juridike, mendojmë se nuk mund të kenë as vlerë provuese në aspektin që është argumentuar në vendim.

Jemi të mendimit se pala e paditur Kisha Katolike nuk vërtetoi në gjykim pronësinë e saj mbi objekt, ndaj dhe padia e paditësve duhej pranuar. Përfundimisht mendojmë se vendimi i gjykatës së apelit duhet të lihej në fuqi.

Perikli Zaharia, Ylvi Myrtja, Agron A. Lamaj, Vladimir Metani, Spiro Spiro, Evgjeni Sinoimeri, Valentina Kondili